

@zwnne

PREUNIVERSITYCLASS | WEBINAR 7 MEI 2020

Een recht om te worden vergeten. En wat dat wel niet betekent

Prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE | Leiden

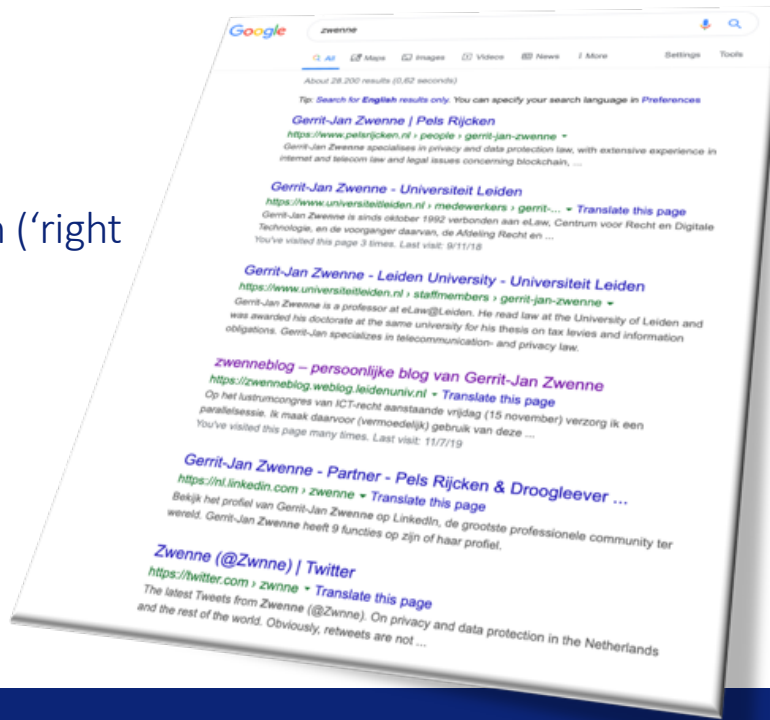

Universiteit
Leiden

秦始皇

Een recht om te worden vergeten ('right to be forgotten')

....?

Mario COSTEJA GONZÁLEZ advocaat te Madrid in Spanje

Mataró, propietat de FERNANDO CANO MOYA. Superfície: 63 m². Càrregues: 1,2 milions de ptes. Tipus de subhasta: 2,05 milions de ptes.

U.R.E. 08/20 (SANT FELIU DE LLOBREGAT) Tel. 666 56 12

■ Meitat indivisa d'un solar al carrer Baix, 55, d'Esparreguera, propietat de DANIEL COCA MAGDALENO. Superfície: 160 m². Sense càrregues. Tipus de subhasta: 3,7 milions de ptes.

■ Les dues meitats indivises d'un habitatge al carrer Montseny, 8, propietat de MARIO COSTEJA GONZÁLEZ i ALICIA VARGAS COTS, respectivament. Superfície: 90 m². Càrregues: 8,5 milions de ptes. Tipus de subhasta: 2 milions de ptes. cadascuna de les meitats.

■ Meitat indivisa d'un habitatge unifamiliar al carrer Begonia, 8, de la Urb. Mas d'en Gall d'Esparreguera, propietat d'ALFREDO FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ. Superfície (total): 317 m². Càrregues: 6,2 milions de ptes. Tipus de subhasta: 2,3 milions de ptes.

U.R.E. 08/23 (VILAFRANCA DEL PENEDES) Tel. 817 19 60

■ Parcel·la amb edificació (xalet), al carrer Pensament, 11, de la

dat was nog vóór de Algemene Verordening Gegevens-bescherming (AVG)...!

Inmiddels kent art. 17 AVG een zgn. wissingsrecht of 'recht op vergetelheid'

'sommige resultaten zijn mogelijk verwijderd op grond van Europese wetgeving inzake gegevensbescherming'

(81) Gelet op de potentiële ernst van deze inmenging [de persoonlijke levenssfeer] moet worden vastgesteld dat zij niet kan worden gerechtvaardigd door louter het economisch belang dat de [...] zoekmachine bij deze verwerking heeft.

Aangezien echter de verwijdering van de koppelingen uit de resultatenlijst, naargelang van de betrokken informatie, gevolgen kan hebben voor het gerechtvaardigde belang van de internetgebruikers die potentieel toegang daartoe willen krijgen, moet [...] worden gezocht naar een juist evenwicht tussen met name dit belang en de [privacy]rechten van deze persoon [...].

Weliswaar hebben in de regel [privacy]rechten [...] voorrang op dit belang van internetgebruikers, maar dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de betrokken informatie en de gevoeligheid ervan voor het privéleven van de betrokkene en van het belang dat het publiek erbij heeft om over deze informatie te beschikken, wat met name wordt bepaald door de rol die deze persoon in het openbare leven speelt.

(81) Gelet op de potentiële ernst van deze inmenging [in de persoonlijke levenssfeer] moet worden vastgesteld dat zij niet kan worden gerechtvaardigd door louter het economisch belang dat de [...] zoekmachine bij deze verwerking heeft.

Alleen het commerciële belang van Google is niet voldoende. Er moet meer zijn....

Aangezien echter de verwijdering van de koppelingen uit de resultatenlijst, naargelang van de betrokken informatie, gevolgen kan hebben voor het gerechtvaardigde belang van de internetgebruikers die potentieel toegang daartoe willen krijgen, moet [...] worden gezocht naar een juist evenwicht tussen met name dit belang en de [privacy]rechten van deze persoon [...].

Weliswaar hebben in de regel [privacy]rechten [...] voorrang op dit belang van internetgebruikers, maar dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de betrokken informatie en de gevoeligheid ervan voor het privéleven van de betrokkene en van het belang dat het publiek erbij heeft om over deze informatie te beschikken, wat met name wordt bepaald door de rol die deze persoon in het openbare leven speelt.

(81) Gelet op de potentiële ernst van deze inmenging [de persoonlijke levenssfeer] moet worden vastgesteld dat zij niet kan worden gerechtvaardigd door louter het economisch belang dat de [...] zoekmachine bij deze verwerking heeft.

Alleen het commerciële belang van Google is niet voldoende. Er moet meer zijn....

Aangezien echter de verwijdering van de koppelingen uit de resultatenlijst, naargelang van de betrokken informatie, gevolgen kan hebben voor het gerechtvaardigde belang van de internetgebruikers die potentieel toegang daartoe willen krijgen, moet [...] worden gezocht naar een juist evenwicht tussen met name dit belang en de [privacy]rechten van deze persoon [...].

Een juist evenwicht. Maar wat is dat dan...?

Weliswaar hebben in de regel [privacy]rechten [...] voorrang op dit belang van internetgebruikers, maar dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de betrokken informatie en de gevoeligheid ervan voor het privéleven van de betrokkene en van het belang dat het publiek erbij heeft om over deze informatie te beschikken, wat met name wordt bepaald door de rol die deze persoon in het openbare leven speelt.

(81) Gelet op de potentiële ernst van deze inmenging [de persoonlijke levenssfeer] moet worden vastgesteld dat zij niet kan worden gerechtvaardigd door louter het economisch belang dat de [...] zoekmachine bij deze verwerking heeft.

Alleen het commerciële belang van Google is niet voldoende. Er moet meer zijn....

Aangezien echter de verwijdering van de koppelingen uit de resultatenlijst, naargelang van de betrokken informatie, gevolgen kan hebben voor het gerechtvaardigde belang van de internetgebruikers die potentieel toegang daartoe willen krijgen, moet [...] worden gezocht naar een juist evenwicht tussen met name dit belang en de [privacy]rechten van deze persoon [...].

Een juist evenwicht. Maar wat is dat dan...?

Weliswaar hebben in de regel [privacy]rechten [...] voorrang op dit belang van internetgebruikers, maar dit evenwicht kan in bijzondere gevallen afhangen van de aard van de betrokken informatie en de gevoeligheid ervan voor het privéleven van de betrokkene en van het belang dat het publiek erbij heeft om over deze informatie te beschikken, wat met name wordt bepaald door de rol die deze persoon in het openbare leven speelt.

Privacy gaat in beginsel voor.

Maar van belang is wel:

- *gevoeligheid van de informatie*
- *belang van publiek bij kennisneming (vooral bij publieke persoon)*

(92) [De zoekresultaten moeten niet alleen worden verwijderd als deze] onnauwkeurig zijn maar, in het bijzonder, ook [als deze] ontoereikend, niet ter zake dienend of bovenmatig zijn voor de doeleinden van de verwerking, omdat zij niet zijn bijgewerkt of omdat zij langer worden bewaard dan noodzakelijk is, tenzij de bewaring ervan is vereist wegens historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden.

(92) [De zoekresultaten moeten niet alleen worden verwijderd als deze] onnauwkeurig zijn maar, in het bijzonder, ook [als deze] **ontoereikend, niet ter zake dienend of bovenmatig** zijn voor de doeleinden van de verwerking, omdat zij niet zijn bijgewerkt of omdat zij langer worden bewaard dan noodzakelijk is, tenzij de bewaring ervan is vereist wegens historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden.

Ontoereikend, niet relevant of bovenmatig

(88) [...] een zoekmachine [is] verplicht om van de resultatenlijst die na een zoekopdracht op de naam van een persoon wordt weergegeven, de koppelingen te verwijderen naar door derden gepubliceerde webpagina's waarop informatie over deze persoon is te vinden, ook indien deze naam of deze informatie niet vooraf of gelijktijdig van deze webpagina's is gewist en, in voorkomend geval, zelfs wanneer de publicatie ervan op deze webpagina's op zich rechtmatig is.

(88) [...] een zoekmachine [is] verplicht om van de resultatenlijst die na een zoekopdracht op de naam van een persoon wordt weergegeven, de koppelingen te verwijderen naar door derden gepubliceerde webpagina's waarop informatie over deze persoon is te vinden, ook indien deze naam of deze informatie niet vooraf of gelijktijdig van deze webpagina's is gewist en, in voorkomend geval, zelfs wanneer de publicatie ervan op deze webpagina's op zich rechtmatig is.

Een webpagina wordt dus onvindbaar gemaakt, ook als er met die webpagina op zichzelf niks mis is..!

Dus...

- Je kan Google vragen om bepaalde zoekresultaten te verwijderen uit de zoekresultatenlijst als iemand zoekt op jouw naam.
- En Google moet dat doen als die zoekresultaten niet meer relevant zijn.
- Maar wat is wel of niet relevant...?

Dus...

- Je kan Google vragen om bepaalde zoekresultaten te verwijderen uit de zoekresultatenlijst als iemand zoekt op jouw naam.
- En Google moet dat doen als die zoekresultaten niet meer relevant zijn.
- Maar wat is wel of niet relevant...?

Dus...

- Je kan Google vragen om bepaalde zoekresultaten te verwijderen uit de zoekresultatenlijst als iemand zoekt op jouw naam.
- En Google moet dat doen als die zoekresultaten niet meer relevant zijn.
- Maar wat is wel of niet relevant...?

vijf jaar vergeetrecht-rechtspraak

- eerst terughoudendheid
- dan de 'ontdekking' van het verwerkingsverbod voor bijzondere gegevens
- en hoe rechters dat oplossen...

beperkte uitleg van begrip «strafrechtelijk gegeven»

afweging (individuele) privacybelang tegen (algemeen) belang bij informatievrijheid

link is geen strafrechtelijk gegeven, beschuldiging evenmin

journalistieke exceptie,...

verwerkingsverbod sowieso niet van toepassing op zoekmachines

Rb A'dam 18 september 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:6118

Rb A'dam 12 februari 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:716

Rb A'dam 24 december 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:9515

NIET:

Rb R'dam 29 maart 2016 ECLI:NL:RBROT:2016:2395

Rb Den Haag 12 januari 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:264

Hof Den Haag 23 mei 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:1360

Rb Mid.NL 20 februari 2017 ECLI:NL:RBMNE:2017:805

Rb A'dam 22 maart 2018 ECLI:NL:RBAMS:2018:3355

et cetera...

huurmoordenaar

beleggingsadviseur

topman in container

advocaat met machete

acupuncturist en kandidaat raadslid

een niet onbekend schrijver

man uit almere

sportschoolhouder

misdaadverslaggever

- SBS6-programma “Misdaadverslaggever” van Peter R. de Vries met camerabeelden waarin eiser met een huurmoordenaar bespreekt hoe deze een concurrent van eiser in de **escortbranche** het beste kan (laten) **liquideren**.
- beeldopnames zijn in **het geheim** gemaakt met behulp van een balpencamera.
- eiser wordt veelvuldig herkenbaar en zonder beeld- of geluidsvervorming in beeld gebracht, doch wordt in de uitzending niet met zijn volledige naam aangeduid, maar met zijn voornaam en de eerste letter van zijn achternaam.
- eiser is tot zes jaar **veroordeeld** wegens poging tot uitlokking van een huurmoord; hoger beroep loopt

*eiser verzoekt
verwijdering van
de zoekresultaten
die verwijzen naar
dit programma en
alles wat hem in
verband brengt
met deze zaak*

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van deze **veroordeelde** misdadiger en vindt dan zoekresultaten die verwijzen naar het televisieprogramma en het boek over hem

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen?

- ja, want...
- nee, want...

Rb A'dam 18 september 2014,
ECLI:NL:RBAMS:2014:6118

uitspraak

De veroordeling voor een ernstig misdrijf zoals het onderhavige en de negatieve publiciteit als gevolg daarvan zijn in het algemeen blijvend relevante informatie over een persoon.

De negatieve kwalificaties die daarbij kunnen voorkomen zullen slechts **in zeer uitzonderlijke gevallen** “buitensporig” of “onnodig diffamerend” zijn.

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van een KPMG-partner en vindt dan verwijzingen naar krantenberichten over een ruzie die hij had met een aannemer

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen?

- ja, want...
- nee, want...

Rb A'dam 12 februari 2015,
ECLI:NL:RBAMS:2015:716

uitspraak

[H]et “verwijderingsrecht” [is] een **uitzondering** op het algemene uitgangspunt op het recht van Google Inc. op informatievrijheid, waaraan strenge eisen worden gesteld.

Dat eiser het onprettig vindt om steeds door kennissen of zakelijke contacten te worden geconfronteerd met de “container-kwestie” is goed voorstelbaar. Het weegt echter niet op tegen het recht van Google Inc. op informatievrijheid.

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van een KPMG-partner en vindt dan verwijzingen naar krantenberichten over een ruzie die hij had met een aannemer

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen?

- ja, want...
- nee, want...

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van een jonge advocaat die in het Verenigd Koninkrijk is veroordeeld voor verboden wapenbezit

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen?

- ja, want...
- nee, want...

Rb. R'dam 29 maart 2016,
ECLI:NL:RBROT:2016:2395

uitspraak

Hoewel een **advocaat** een belangrijke rol speelt in het maatschappelijke verkeer door het verlenen van juridische bijstand, gaat het de rechtbank te ver om er vanuit te gaan dat iedere advocaat een zodanige **maatschappelijke rol** heeft dat het publiek steeds belang heeft om ervan kennis te kunnen nemen dat een advocaat strafrechtelijk is veroordeeld.

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van een sportschoolhouder die pokertournooien organiseert én in verband wordt gebracht met een in opspraak geraakte politicus uit Malta

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen?

- ja, want...
- nee, want...

Rb Den Haag 19 april 2018
ECLI:NL:RBDHA:2018:4672

uitspraak

Vast staat dat [eiser] geen publieke functie heeft. Het enkele feit dat hij een sportschool en een sportschoenenzaak bezit is **onvoldoende** om hem aan te merken als 'public figure'.

Dat [eiser] mogelijkterwijs bewondering geniet voor zijn zakelijk succes als ondernemer en het feit dat hij in eigen beheer pokertoernooien organiseert maken dat niet anders.

Ook brengt de omstandigheid dat de naam van [eiser] wordt genoemd in verband met een Maltese politicus die in opspraak is geraakt niet mee dat hij daardoor (ook) een 'public figure' is geworden.

complicatie: **bijzondere en** strafrechtelijke gegevens

d.w.z. gezondheid, religie, etniciteit, politieke voorkeur, etc.

rechtsregel

er geldt een zgn. **verbod** op het gebruiken van zgn. strafrechtelijke gegevens en bijzondere gegevens...

uitzonderingen

- voor bepaalde doeleinde door sommige organisaties
- ter bescherming tegen strafbare feiten
- met uitdrukkelijke toestemming van individu
- door desbetreffend individu zelf openbaar gemaakt
- enz.

feiten

een internetgebruiker kan zoeken op de naam van een jonge advocaat die in het Verenigd Koninkrijk is veroordeeld voor verboden wapenbezit

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen omdat er sprake is van strafrechtelijke gegevens..?

- ja, want...
- nee, want...

Rb. R'dam 29 maart 2016,
ECLI:NL:RBROT:2016:2395

uitspraak

Hoewel de rechtbank zich bewust is van het vergaande gevolg voor de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens door de exploitant van een zoekmachine, acht de rechtbank de conclusie **onvermijdelijk** dat er in dit geval sprake is van een toepasselijk verbod op de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens.

De rechtbank acht derhalve het verzoek om Google te bevelen de verwijzing naar de weblinks die voortkomen uit de zoekopdracht naar de naam van verzoeker uit de zoekresultaten te verwijderen dan wel af te schermen, reeds hierom toewijsbaar.

feiten

wie zoekt op de naam van een vastgoedondernemer krijgt zoekresultaten die verwijzen naar publicaties waarin hij wordt beschuldigd van hypotheekfraude

rechtsvraag

moet Google deze zoekresultaten verwijderen omdat er sprake is van strafrechtelijke gegevens..?

- ja, want...
- nee, want...

Rb. R'dam 12 januari 2017
ECLI:NL:RBDHA:2017:2645

uitspraak

URL's [zijn] geen strafrechtelijke persoonsgegevens van [verzoeker]. [...] Er is immers geen sprake van het opnemen in de zoekresultaten van zodanige concrete feiten en omstandigheden dat zij als een strafbaar feit te kwalificeren **bewezenverklaring** [...] kunnen dragen. Evenmin kan worden gezegd dat de verwerking in de zoekresultaten voor [verzoeker] een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit oplevert. De hiervoor bedoelde zoekresultaten van de zoekmachine van Google brengen [verzoeker] namelijk op geen enkele wijze in verband met enig strafbaar feit.

Rb Midden-NLD 20 februari
2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:805

uitspraak

De door [eiser] genoemde publicaties kunnen niet als een [...] strafbaar feit te kwalificeren bewezenverklaring worden aangemerkt. In deze publicaties gaat het immers om **niet meer dan geuite beschuldigingen** afkomstig van natuurlijke personen waarbij er geen enkel (justitieel) onderzoek heeft plaatsgevonden en waarvan de juistheid van de geuite beschuldigingen ook door [eiser] wordt betwist.'

een uitzondering voor journalistiek

rechtsregel

het verbod op de verwerking van strafrechtelijke gegevens geldt niet voor journalisten

rechtsvraag

kan een internetzoekmachine gebruik maken van deze uitzondering?

zoekmachine is géén journalistiek

geen extra beperkingen op verwerking van strafrechtelijke gegevens...

Conclusie

Doordat het HvJ EU in genoemd arrest in feite heeft **uitgesloten** dat de exploitant van een zoekmachine met succes een beroep kan doen op de media-exceptie, staan exploitanten van zoekmachines [...] voor de lastige keuze om... [het verwerkingsverbod te overtreden of dienstverlening te minimaliseren]

Rb Overijssel 24 januari 2017
ECLI:NL:RBOVE:2017:278
(ontucht)

Conclusie A-G Langemeijer 4
november 2016,
ECLI:NL:PHR:2017:933
(huurmoordenaar)

Uitspraak

het Hof [heeft] in het Costeja-arrest [...] geoordeeld dat Google zich **niet op de media-exceptie** kan beroepen

mogelijk wél journalistiek...!

Hof Den Haag 23 mei 2017
ECLI:NL:GHDHA:2017:1360 (advocaat)

Het verwerkingsverbod voor bijzondere gegevens is niet van toepassing voor zover dit noodzakelijk is voor uitsluitend journalistieke, artistieke of literaire doeleinden.

[D]e verwerking door Google van de persoonsgegevens van [verweerder] voldoet aan de criteria van Satamedia en dus heeft te gelden als te zijn verricht voor uitsluitend journalistieke doeleinden. Gelet op dit een en ander is (a) duidelijk dat de journalistieke exceptie het [verwerkings]verbod van artikel 16 Wbp kan doorbreken en kan (b) **niet op voorhand worden gezegd dat Google geen beroep op die exceptie toekomt.**

neen: zoekmachine is toch géén journalistiek

Rb. A'dam 22 maart 2018
ECLI:NL:RBAMS:2018:3355

uitspraak

[..] [H]et werk van een zoekmachine [wordt] in de onderhavige context toch **niet aangemerkt als een journalistieke activiteit**. Daarvoor is immers mede essentieel dat de (in dit geval systematisch vergaarde) gegevens mede worden **bewerkt en/of geanalyseerd**, terwijl in voorkomend geval bovendien op basis daarvan **opiniërende conclusies** worden getrokken. Daarvan is in het geval van een zoekmachine - in de kern **een elektronische gegenereerde kaartenbak** - geen sprake.

beleggingsadviseur: wel strafrechtelijke gegevens...

uitspraak

Aan de vervulling van deze functie van een zoekmachine zou in belangrijke mate afbreuk worden gedaan voor zover het gaat om het vinden van publicaties waarin het publiek wordt ingelicht over strafrechtelijke persoonsgegevens betreffende medeburgers, indien het beroep van [verzoeker] op [het verwerkingsverbod van] zou slagen. **Een zo categorische beperking is niet goed te verenigen met het algemene belang."**

Rb. A'dam 22 maart 2018
ECLI:NL:RBAMS:2018:3355

Idem:

- Rb MNLD 20 februari 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:805
- Rb A' dam 25 januari 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2979
- Rb A'dam 15 februari 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:1644
- Rb A' dam 22 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:3355

HJEU 24 september 2019, C-507/17 (territoriale werking)

HJEU 24 september 2019, C-C-136/17 (bijzondere gegevens)

een voorstel

- aanspraken op grond van het **vergeetrecht** moeten in tijd worden beperkt
- in uw vergeetverzoek zet u uiteen gedurende welke periode de u betreffende gegevens moeten worden verwijderd, en waarom
- na verloop van de vergeettermijn vervalt de verplichting om de gegevens te verwijderen
- tenzij u met succes een nieuw verzoek doet

dank voor jullie aandacht!
g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl

